

Ročník 2012

Cizinci

V Praze dne 17. 12. 2012

Kód publikace: 1118-12

Č. j: 1736/2012-64

Život cizinců v ČR

Zpracoval: Oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

Vedoucí oddělení: Mgr. Daniel Chytil

Kontaktní zaměstnanec: Mgr. Hana Bardoňová

e-mail: hana.bardonova@czso.cz

tel. 274 052 484

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další?
Najedete je na stránkách ČSÚ na Internetu:

www.czso.cz

ISBN 978-80-250-2319-8

© Český statistický úřad, Praha 2012

Obsah

1. Cizinci v České republice.....	9
2. Územní koncentrace cizinců.....	15
3. Vnitřní stěhování cizinců	18
3.1 Cizinci celkem	18
3.2 Cizinci pocházející z Evropské unie a mimo Evropskou unii	20
3.3 Tři nejčastější státní občanství v ČR	25
3.4 Občané se státním občanstvím ČR	27
4. Závěr	29

Metodické poznámky

Cizinci celkem^I

Pobyt cizinců na území České republiky se řídí zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, a z části také zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších úprav. Informace v této publikaci se týkají cizinců, kteří legalizovali svůj pobyt na základě zákona o pobytu cizinců. Cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. Vstup, pobyt a vycestování z území České republiky je v kompetenci Policie ČR, Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva zahraničních věcí. Cizinec smí na území České republiky pobývat přechodně nebo trvale.

Na území České republiky lze rozeznat tyto kategorie cizinců:

Občané zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu a Lichtenštejnska a jejich rodinní příslušníci a občané třetích zemí.

Publikace se zabývá vnitřní migrací^{II} na úrovni krajů. Kraje byly zvoleny proto, že za menší územní jednotky nemáme v populaci cizinců dostatečné množství událostí. Jen křivky koncentrace vycházely z relativního rozložení cizinců podle okresů.

^I Zdroj dat: Ředitelství služby cizinecké policie Ministerstva vnitra ČR

^{II} Zdroj dat: ISEO Ministerstva vnitra ČR

Seznam zkratk

CZ - občané se státním občanstvím ČR

CIZ - cizinci

EU - Evropská unie

nonEU - území mimo Evropskou unii

STOBC - státní občanství

SVK - Slovensko

UKR - Ukrajina

VNM - Vietnam

TOP3 – tři nejčastější státní občanství cizinců

Kraje

A - Hlavní město Praha

SCK - Středočeský kraj

JCK - Jihočeský kraj

PLK - Plzeňský kraj

KVK - Karlovarský kraj

ULK - Ústecký kraj

LBK - Liberecký kraj

HKK - Královéhradecký kraj

PAK - Pardubický kraj

VYK - Kraj Vysočina

JMK - Jihomoravský kraj

OLK - Olomoucký kraj

ZLK - Zlínský kraj

MSK - Moravskoslezský kraj

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Nejčastější státní občanství cizinců v ČR (31. 12. 2011)	9
Graf č. 2: Lorenzův oblouk; populace cizinců a občanů s českým státním občanstvím, 31. 12. 2011 ..	15
Graf č. 3: Lorenzův oblouk; cizinci z EU a nonEU států, občané s českým státním občanstvím, 31. 12. 2011.....	16
Graf č. 4: Lorenzův oblouk; cizinci TOP3 státních občanství, občané s českým státním občanstvím, 31. 12. 2011.....	17
Graf č. 5: Věková pyramida vnitřního stěhování cizinců (2009-2011, tříletý průměr).....	18
Graf č. 6: Věková pyramida vnitřního stěhování EU cizinců (2009-2011, tříletý průměr)	20
Graf č. 7: Věková pyramida vnitřního stěhování nonEU cizinců (2009-2011, tříletý průměr)	23
Graf č. 8: Věková pyramida vnitřního stěhování TOP3 STOBC cizinců (2009-2011, tříletý průměr).....	25
Graf č. 9: Věková pyramida vnitřního stěhování občanů ČR (2009-2011, tříletý průměr).....	27

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1. Počet a podíl cizinců na populaci ČR v České republice (31. 12. daného roku).....	9
Tab. č. 2. Index migrační preference 2009-2011 (tříletý průměr); cizinci celkem; %.....	19
Tab. č. 3. Index migrační preference 2009-2011 (tříletý průměr); EU cizinci.....	21
Tab. č. 4. Index migrační preference 2009-2011 (tříletý průměr); nonEU cizinci, %.....	23
Tab. č. 5. Index migrační preference 2009-2011 (tříletý průměr), TOP3 STOBC, %.....	26
Tab. č. 6. Index migrační preference 2009-2011 (tříletý průměr), CZ, %	28

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1: Rozmístění cizinců v krajích ČR, 31. 12. 2011	10
Obr. č. 2: Rozmístění EU cizinců v krajích ČR, 31. 12. 2011.....	11
Obr. č. 3: Rozmístění nonEU cizinců v krajích ČR, 31. 12. 2011	12
Obr. č. 4: Rozmístění cizinců s ukrajinským státním občanstvím v krajích ČR, 31. 12. 2011	13
Obr. č. 5: Rozmístění cizinců se slovenským státním občanstvím v krajích ČR, 31. 12. 2011	13
Obr. č. 6: Rozmístění cizinců s vietnamským státním občanstvím v krajích ČR, 31. 12. 2011	14
Obr. č. 7: Hlavní směry kladných migračních sald cizinců mezi kraji ČR; (průměr 2009-2011).....	19

Obr. č. 8: Hlavní směry kladných migračních sald EU cizinců mezi kraji ČR; (průměr 2009-2011)	22
Obr. č. 9: Hlavní směry kladných migračních sald nonEU cizinců mezi kraji ČR; (průměr 2009-2011)	24
Obr. č. 10: Hlavní směry kladných migračních sald TOP3 cizinců podle STOBC mezi kraji ČR; (průměr 2009-2011)	26
Obr. 11. Hlavní směry kladných migračních sald obyvatel s českým státním občanstvím mezi kraji ČR; (průměr 2009-2011)	28

Úvod

Migrace je nejdůležitější složkou územních pohybů. Cizinci, kteří přicházejí do České republiky, splňují podmínky vnější migrace. Tato publikace se však zabývá migrací vnitřní. Bylo sledováno období mezi lety 2009-2011.

První kapitola velmi stručně popisuje stav cizinců na území České republiky a jsou v ní graficky vyjádřeny nejčastější státní občanství a věková struktura. Druhá kapitola již blíže nahlíží na územní koncentraci cizinců a využívá k tomu tzv. Lorenzův oblouk. Třetí kapitola zpracovává hlavní téma celé publikace, tedy vnitřní migraci cizinců. Na proces vnitřní migrace je nahlíženo z pohledu pohlaví a věku, kapitola obsahuje také část zabývající tím, které kraje jsou cizinci preferované a k dispozici je i mapa hlavních migračních proudů.

Celá výše uvedená struktura publikace se opakuje podle toho, na jakou část populace cizinců nahlížíme. Publikace se zabývá celkovým stavem cizinců a jejich pohyby, dále členěním cizinců podle (ne)příslušnosti k EU a nakonec analyzuje situaci také z pohledu tří nejčastějších státních občanství nacházejících se na území České republiky. Poslední kapitola se věnuje obyvatelům České republiky s českým státním občanstvím, za kterou následuje závěr.

1. Cizinci v České republice

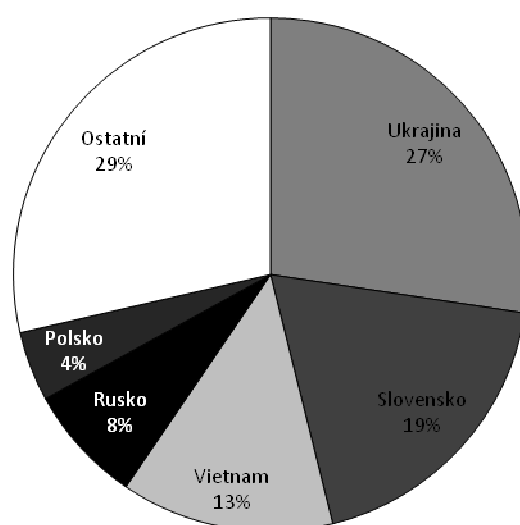
Počet cizinců v ČR se již delší dobu udržuje na přibližně stejné úrovni, přičemž na území České republiky bylo k 31. 12. 2011 evidováno 434 153 osob^{III}. Pokud vezmeme v úvahu i azylanty, stoupl by počet cizinců celkem na 436 389 osob. Podíl cizinců na populaci obyvatel s českým státním občanstvím byl mezi roky 2009-2011 poměrně stabilní a i v roce 2011 se pohyboval na hodnotě kolem 4 %.

Tab. č. 1. Počet a podíl cizinců na populaci ČR v České republice (31. 12. daného roku)

Počet/Podíl	2009	2010	2011
Cizinci	432 503	424 291	434 153
%	4,12	4,03	4,13

Mezi nejčastější státní občanství patří státní občanství Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu, Ruska a Polska. Podíl občanů Ukrajiny (118 932) na celkovém počtu cizinců bez azylantů přesáhl v roce 2011 hranici 27% a výrazně předčil ostatní nejvíce se vyskytující státní občanství. Na druhém místě se umístili občané Slovenska (81 253) s více jak 18ti %. Desetiprocentní hranici přesáhli ještě občané Vietnamu (58 205). Zbývá dvě státní občanství, i když se řadí do pěti nejčastějších na našem území, měla podíl výrazně pod 10 %.

Graf č. 1: Nejčastější státní občanství cizinců v ČR (31. 12. 2011)

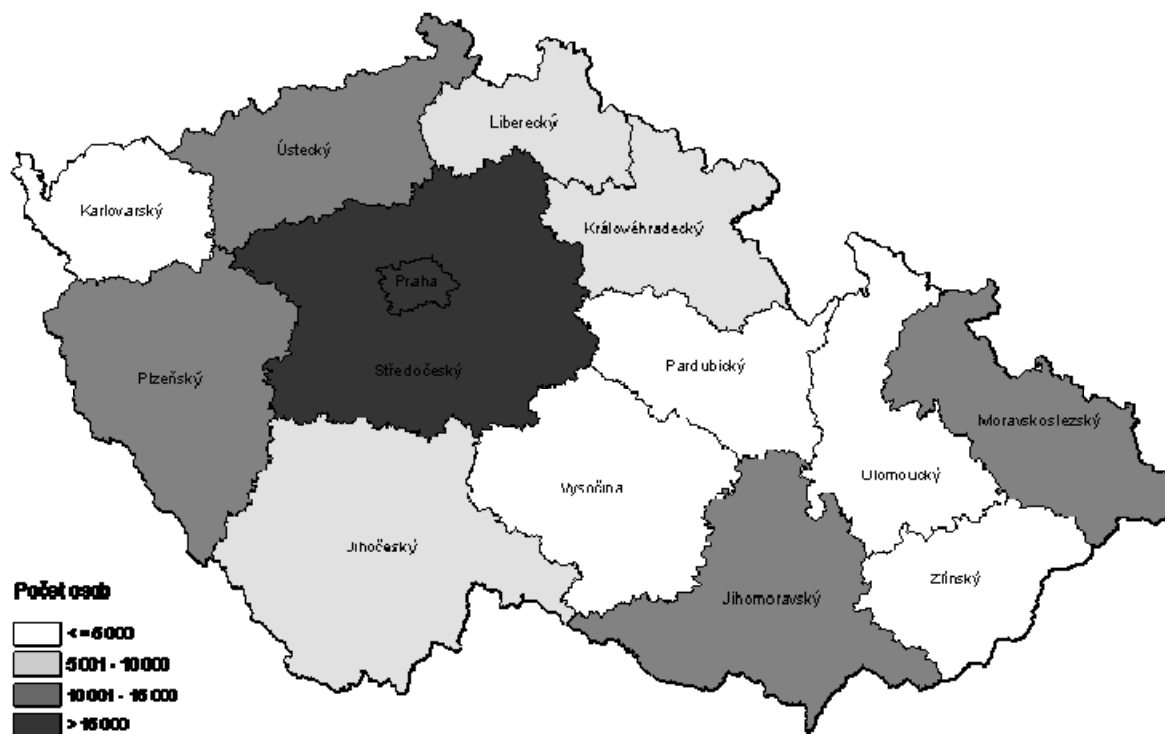

Mezi pěti nejčastějšími státními občanstvími se vyskytovala tři občanství patřící do zemí mimo Evropskou unii, ostatní dvě patřila mezi země EU. V celé populaci cizinců také převládají občané

^{III} Meziroční zvýšení počtu cizinců v roce 2011 bylo mimo jiné způsobeno i změnou metodiky exportu dat z databáze Cizineckého informačního systému. Místo „kategorie pobytu“ byl použit „statut pobytu“, který uvedený vzestup způsobil. Při použití této položky nedocházelo k vyřazení cizinců, kteří v době zpracovávání dotazu žádali o prodloužení pobytu, tak, jak tomu bylo při použití položky „kategorie pobytu“.

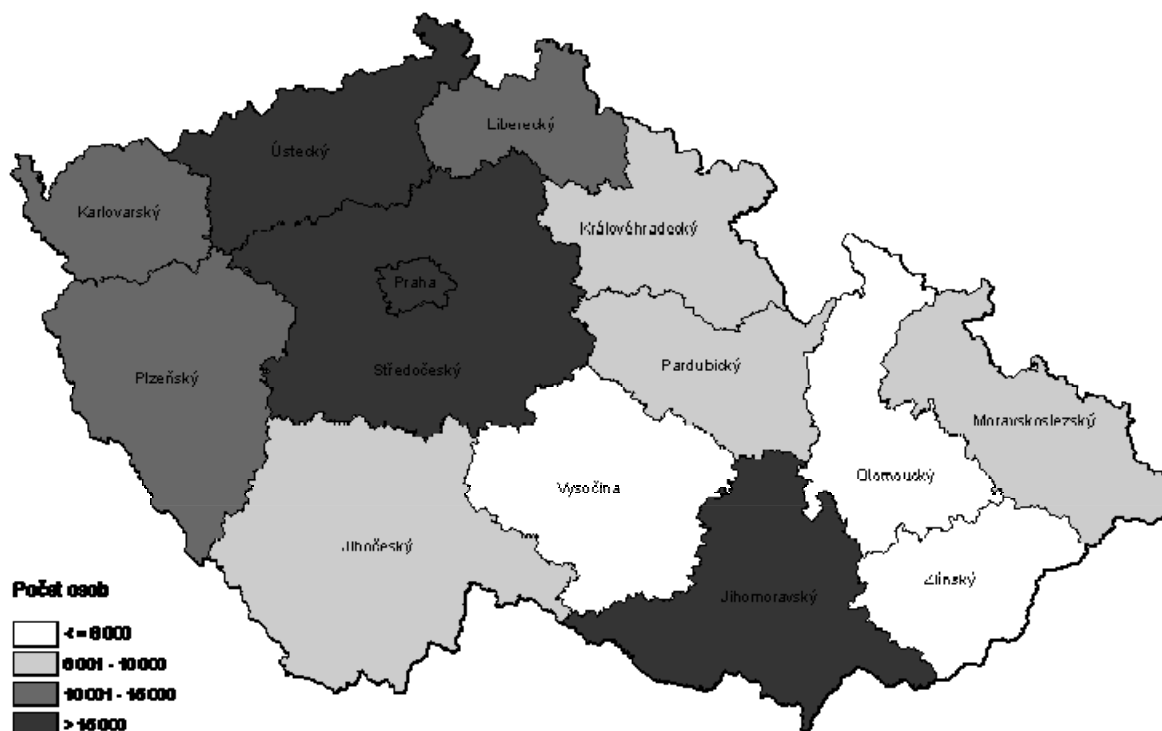
Na obrázku č. 2 je znázorněné rozmístění cizinců pocházejících ze států Evropské unie. Situace je velmi podobná jako v případě celkové populace cizinců. Opět se největší část populace nacházela v Hlavním městě Praze a jeho okolí. Nebyl zde již tak velký rozdíl jako v případě celkové populace cizinců, ve Středočeském kraji žila přibližně polovina cizinců ve srovnání s Hlavním městem Praha. Stejný byl i kraj s nejmenším počtem této skupiny cizinců, jednalo se o Kraj Vysočina.

Obr. č. 2: Rozmístění EU cizinců v krajích ČR, 31. 12. 2011

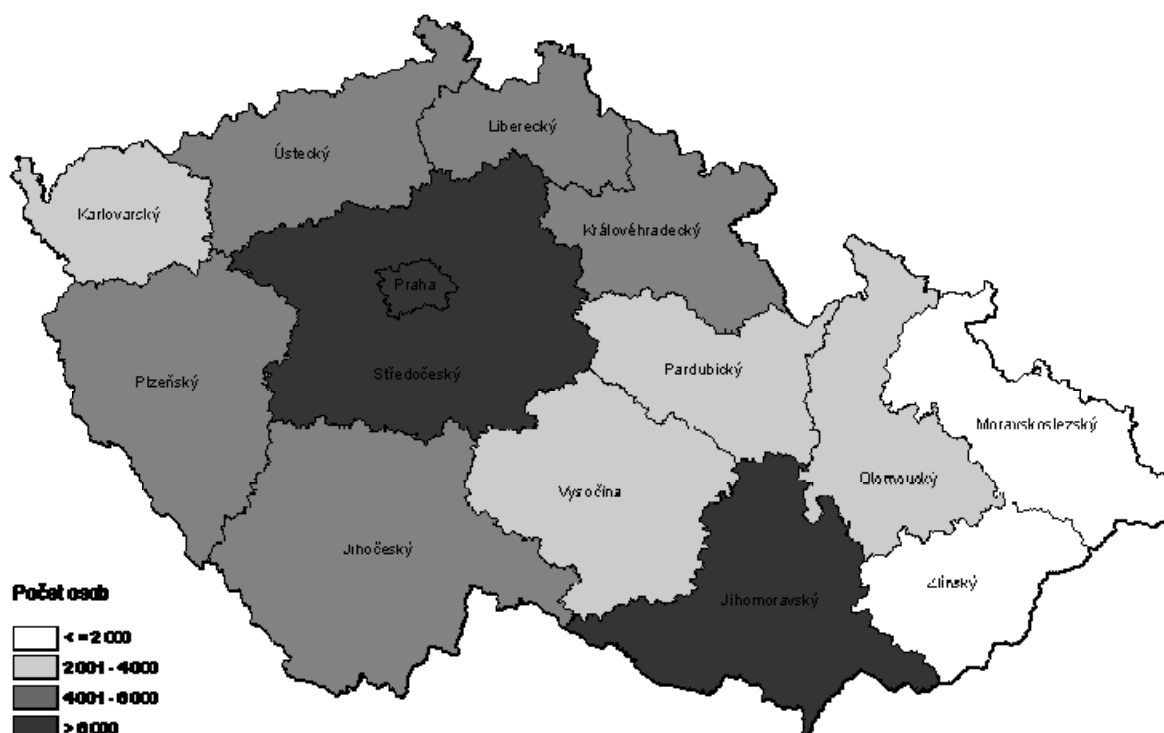
Na obrázku č. 3 vidíme rozmístění cizinců pocházejících mimo státy Evropské unie. Opět je nejvíce cizinců v Hlavním městě Praze a Středočeském kraji, k nim se ale přidaly také kraje Ústecký a Jihomoravský. V případě nonEU cizinců je vidět opět výrazný rozdíl mezi jejich počtem v hlavním městě a v ostatních krajích a to i těch, které patřily do intervalu s nejvyššími počty cizinců. U Středočeského kraje, který se umístil z pohledu počtu cizinců na druhém místě, byl jejich počet více jak třináásobně nižší. Jako kraj s nejmenším počtem cizinců byl zaznamenán Zlínský kraj.

Obr. č. 3: Rozmístění nonEU cizinců v krajích ČR, 31. 12. 2011

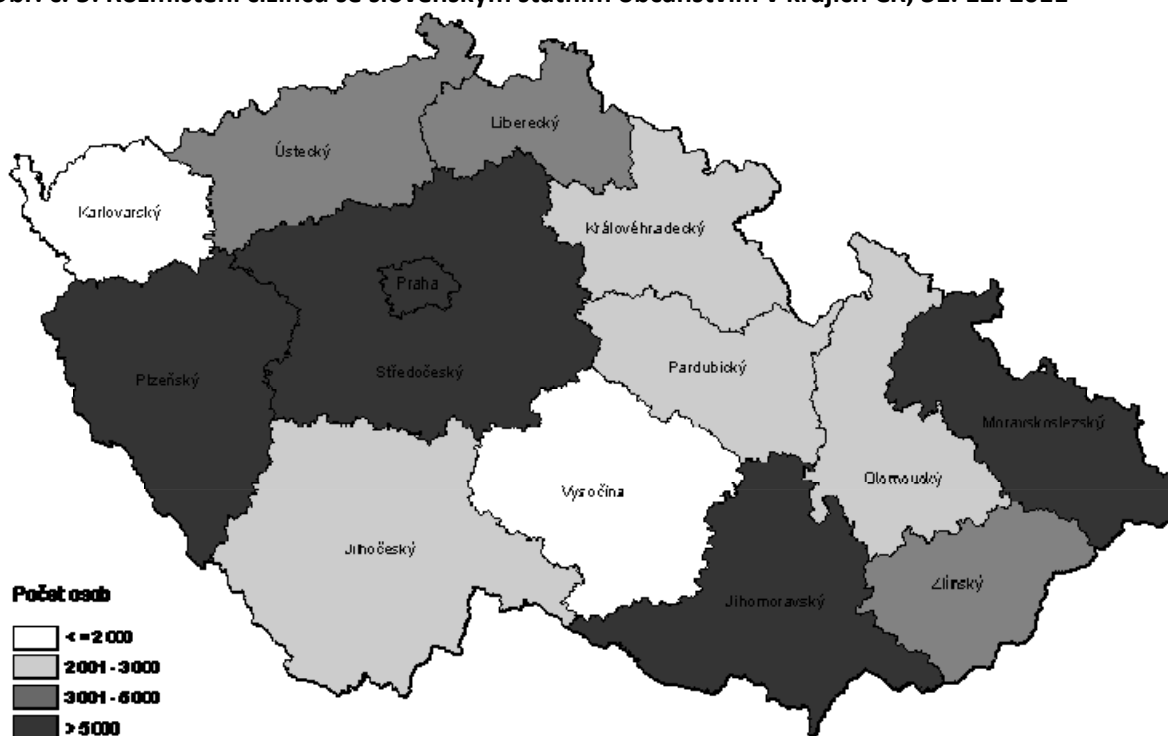
Na obrázku č. 4 je znázorněna skupina cizinců s ukrajinským státním občanstvím. Největší počty se nacházejí tradičně v Hlavním městě Praze a jeho okolí, přidal se ještě Jihomoravský kraj. Naopak nejmenší počet cizinců s ukrajinským státním občanstvím se nacházelo ve Zlínském kraji. Je zajímavé, že druhým nejméně početným krajem z hlediska příslušníků ukrajinského státního občanství byl v roce 2011 Moravskoslezský kraj, ačkoliv se na jeho území v porovnání s ostatními kraji vždy nacházela poměrně výrazná skupina cizinců. O ukrajinských státních občanech to ale neplatí.

Obr. č. 4: Rozmístění cizinců s ukrajinským státním občanstvím v krajích ČR, 31. 12. 2011

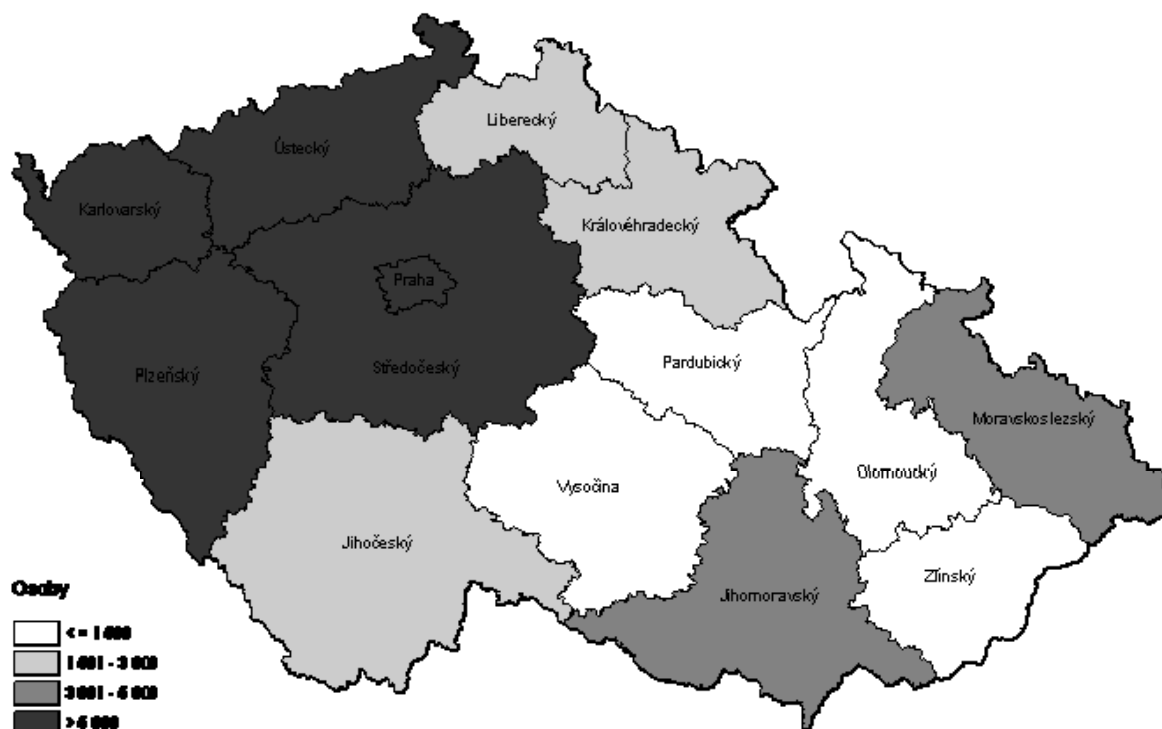
Na obrázku č. 5 je vidět územní rozložení cizinců se slovenským státním občanstvím. Je patrné, že u cizinců ze Slovenska nedošlo k tak výrazné koncentraci v Hlavním městě Praze a Středočeském kraji, ale že vyšší počty jsou k nalezení i jinde. Stále však platí, že území Hlavního města Prahy, ale i Středočeského kraje mělo v počtu cizinců výraznou převahu. Nejméně cizinců se slovenským státním občanstvím se nacházelo v Karlovarském kraji.

Obr. č. 5: Rozmístění cizinců se slovenským státním občanstvím v krajích ČR, 31. 12. 2011

Na posledním obrázku č. 6 této kapitoly jsou zobrazeni cizinci pocházející z Vietnamu. Pohled dává úplně jiný obrázek než v předešlých případech. Cizinci vietnamského státního občanství se více koncentrovali v západní části republiky. Opět se na první místo dostalo Hlavní město Praha, ale počty cizinců již nebyly tak výrazné oproti jiným krajům. Na druhém místě se umístil Ústecký kraj a hned za ním kraj Karlovarský, který je zajímavý tím, že podíl počtu cizinců vietnamského státního občanství je vzhledem k celkovému počtu cizinců v kraji téměř 40%. Čtyřiceti procentní hranici překonali ještě cizinci slovenského státního občanství v případě Zlínského kraje. Tyto dva podíly jsou ojedinělé.

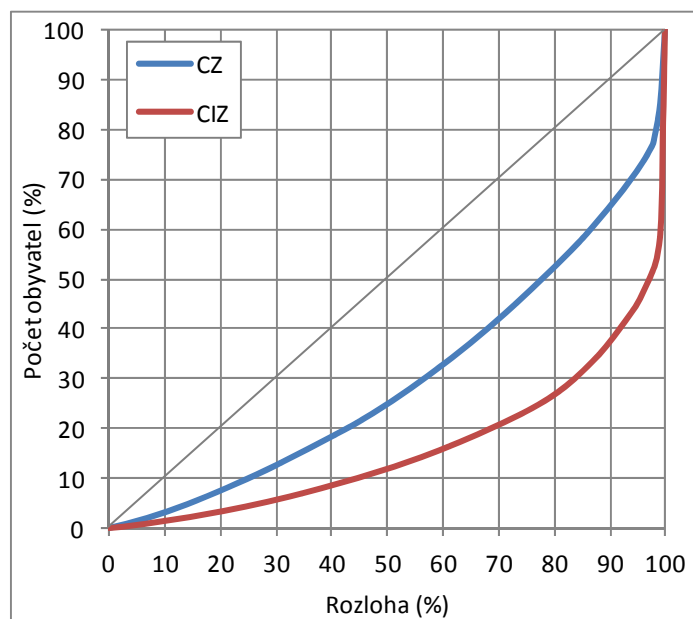
Obr. č. 6: Rozmístění cizinců s vietnamským státním občanstvím v krajích ČR, 31. 12. 2011

2. Územní koncentrace cizinců

Hlavním tématem publikace je proces vnitřního stěhování cizinců, který úzce souvisí s územní koncentrací sledovaného obyvatelstva. Ukazatel koncentrace je charakteristikou prostorové variability, a pokud je sledován v čase, může být též ukazatelem změn v systému osídlení a procesu urbanizace. V této kapitole bude ukazatel koncentrace sloužit jako ukazatel prostorové variability, neboť nebyl v čase sledován. Prostorová variabilita byla sledována mezi jednotlivými populacemi vyskytujícími se na území České republiky. Na grafu č. 2 jsou znázorněny dvě křivky tzv. Lorenzova oblouku. Název křivky je odvozen podle jejího tvůrce, amerického statistika M. O. Lorenze a samotná křivka popisuje koncentraci určitého jevu.

Graf č. 2: Lorenzův oblouk; populace cizinců a občanů s českým státním občanstvím, 31. 12. 2011

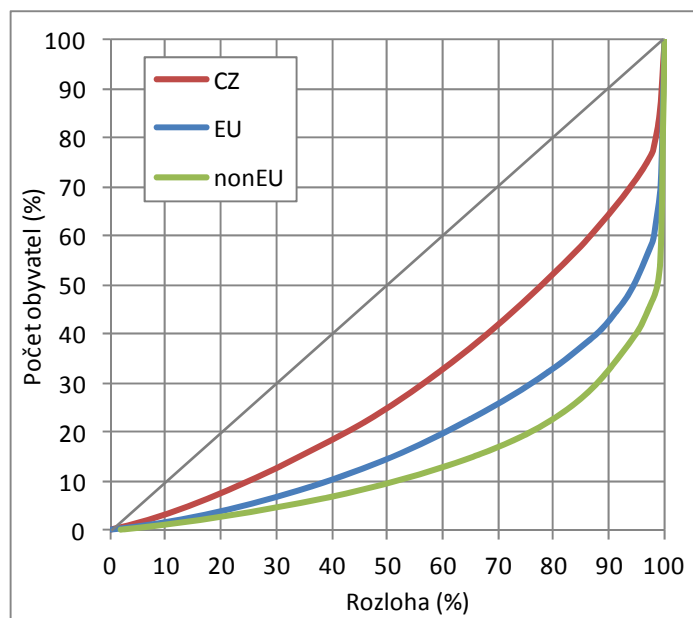
Výše uvedený graf ukazuje koncentraci obyvatelstva vzhledem k použitým územním jednotkám^{IV}. Modrá křivka patří populaci ČR, červená pak populaci cizinců. Je patrné, že území České republiky je populací cizinců osídleno nerovnoměrněji než v případě populace občanů České republiky. Úroveň koncentrace bude nepochybně ovlivňovat i případnou migraci v rámci republiky. Tvarům křivek, které jsou znázorněny v grafu, odpovídá i hodnota tzv. Giniho koncentračního koeficientu^V. Pro obyvatele s českým státním občanstvím se hodnota v roce 2011 ustálila na 0,40, zatímco v případě cizinců to

^{IV} Ukazatel koncentrace závisí na zvolených územních jednotkách. Jeho hodnoty budou tím vyšší, čím menší územní jednotky zvolíme. Byly zvoleny okresy.

^V Giniho koeficient, sestavený italským statistikem Coradem Ginim v roce 1912, poměřuje skutečnou Lorenzovu křivku s křivkou ideální. Koeficient je číselná charakteristika diverzifikace. Hodnota Giniho koeficientu leží v intervalu $<0,1>$. Hodnota 0 značí perfektní (ideální) diverzifikační schopnost, hodnota 1 značí nulovou diverzifikační schopnost.

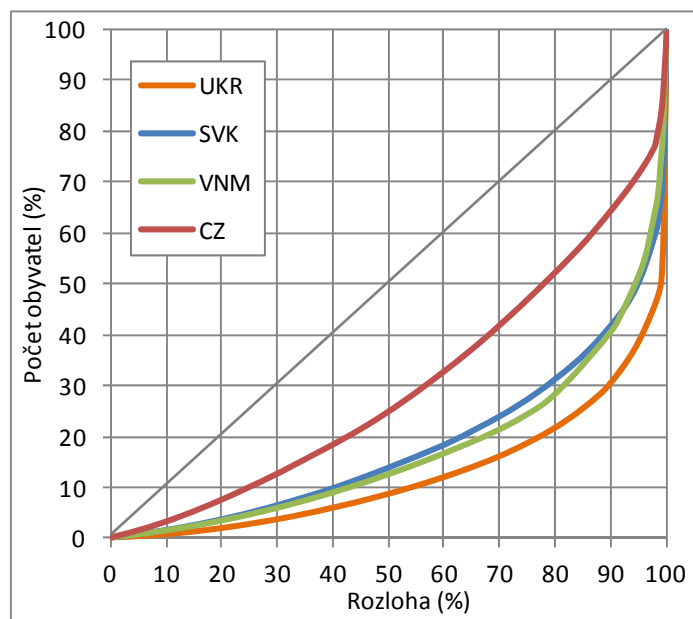
bylo 0,68. Je tedy potvrzeno i číselně, že rozmístění cizinců na území České republiky je oproti občanům republiky více nerovnoměrné.

Graf č. 3: Lorenzův oblouk; cizinci z EU a nonEU států, občané s českým státním občanstvím, 31. 12. 2011

Na grafu č. 3 jsou znázorněny tři křivky Lorenzova oblouku. V případě cizinců pocházejících z EU států je patrná větší rovnoměrnost v koncentraci obyvatelstva na území ČR. Naopak cizinci pocházející mimo státy EU osídlili republiku nerovnoměrněji. I když jsou cizinci z Evropské unie rozmístěni na území republiky rovnoměrněji, je patrné, že nedosáhli a ani se nijak výrazně nepřiblížili koncentraci obyvatelstva s českým státním občanstvím. Opět lze výše uvedená slova doložit číselně. V případě cizinců z EU se Giniho koncentrační koeficient pohyboval na hodnotě 0,62, naopak u cizinců pocházejících mimo státy EU dosáhl hodnoty až 0,73.

Graf č. 4: Lorenzův oblouk; cizinci TOP3^{VI} státních občanství, občané s českým státním občanstvím, 31. 12. 2011

Na grafu č. 4 jsou znázorněny čtyři koncentrační křivky podle státního občanství. Všechna státní občanství jsou na území rozmístěna poměrně nerovnoměrně, avšak největší nerovnoměrnost je patrná u cizinců s ukrajinským státním občanstvím. Naopak občané Slovenska jsou na území ČR rozmístěni rovnoměrněji. Podobně jako u předchozích grafů zobrazujících Lorenzův oblouk je patrné, že k úrovni koncentrace občanů České republiky se žádné z vybraných státních občanství nepřiblížilo. Hodnoty Giniho koncentračního koeficientu odpovídají křivkám v grafu. V případě Ukrajiny dosáhl hodnoty 0,75, v případě Vietnamu 0,65 a Slovensko bylo v úrovni koncentrace nejméně nerovnoměrné, s hodnotou koeficientu 0,64.

^{VI} Ukrajina, Slovensko, Vietnam

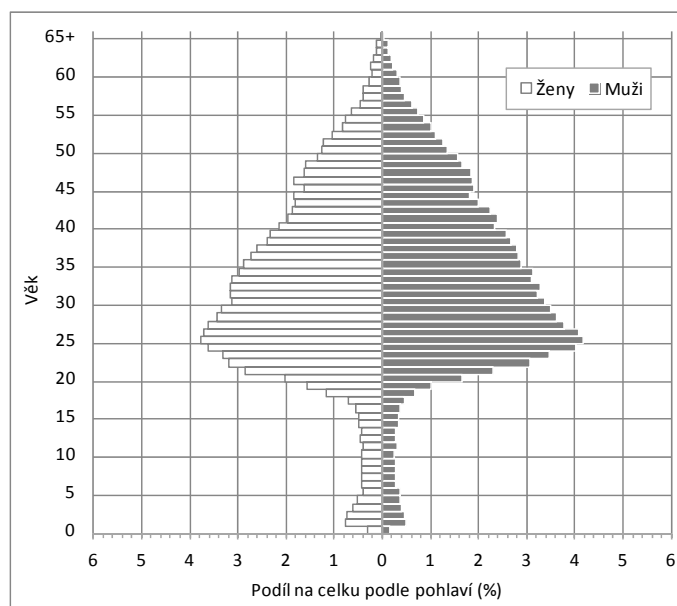
3. Vnitřní stěhování cizinců

Tak jako občané s českým státním občanstvím, podléhají i cizinci vnitřnímu stěhování. Proces stěhování obecně je podmíněn ve velké míře věkem a částečně také pohlavím. Do procesu stěhování vstupují i další faktory jako vzdělání nebo ekonomický status. V případě této publikace je také sledováno, jak se na stěhování podílí např. příslušnost k jednotlivým státním občanstvím. Lze předpokládat, že cizinci více asimilováni s českou populací se budou chovat podobně jako občané ČR.

3.1 Cizinci celkem

Věková pyramida vnitřního stěhování cizinců je tvarově téměř identická s věkovou pyramidou cizinců legálně pobývajících na území ČR. Podle grafu č. 5 se nejvíce cizinců stěhovalo během roku 2011 od věku přibližně 20 let a pozvolný pokles začínal přibližně kolem 40. roku věku. Co se týká pohlaví, je patrné, že mezi pohlavími nejsou znát výrazné rozdíly. Ve věkové pyramidě cizinců není vidět věkový posun partnerů tak jako v případě občanů ČR (jak bude vidět dále). U cizinců se nemůže předpokládat, že ke stěhování v rámci republiky dochází za účelem společného soužití partnerů, ale spíše za účelem zaměstnání. Pravděpodobně se v populaci cizinců budou více stěhovat jednotlivci než páry.

Graf č. 5: Věková pyramida vnitřního stěhování cizinců (2009-2011, tříletý průměr)

Rozdílnost atraktivity jednotlivých míst (krajů) popisuje index migrační preference (IMP)^{vii}. Ukazatel charakterizuje, zda migrační proud je větší nebo menší ve srovnání s očekávaným proudem podle

$$^{vii} \text{ Rovnice IMP: } \frac{M_{ij}}{\frac{M}{P} \times \frac{P_i P_j}{P - P_i}}$$

M_{ij} – počet přemístění z místa i do místa j , P_i – počet obyvatel v místě i , P_j – počet obyvatel v místě j , M – celkový počet stěhování, P – celkový počet obyvatel

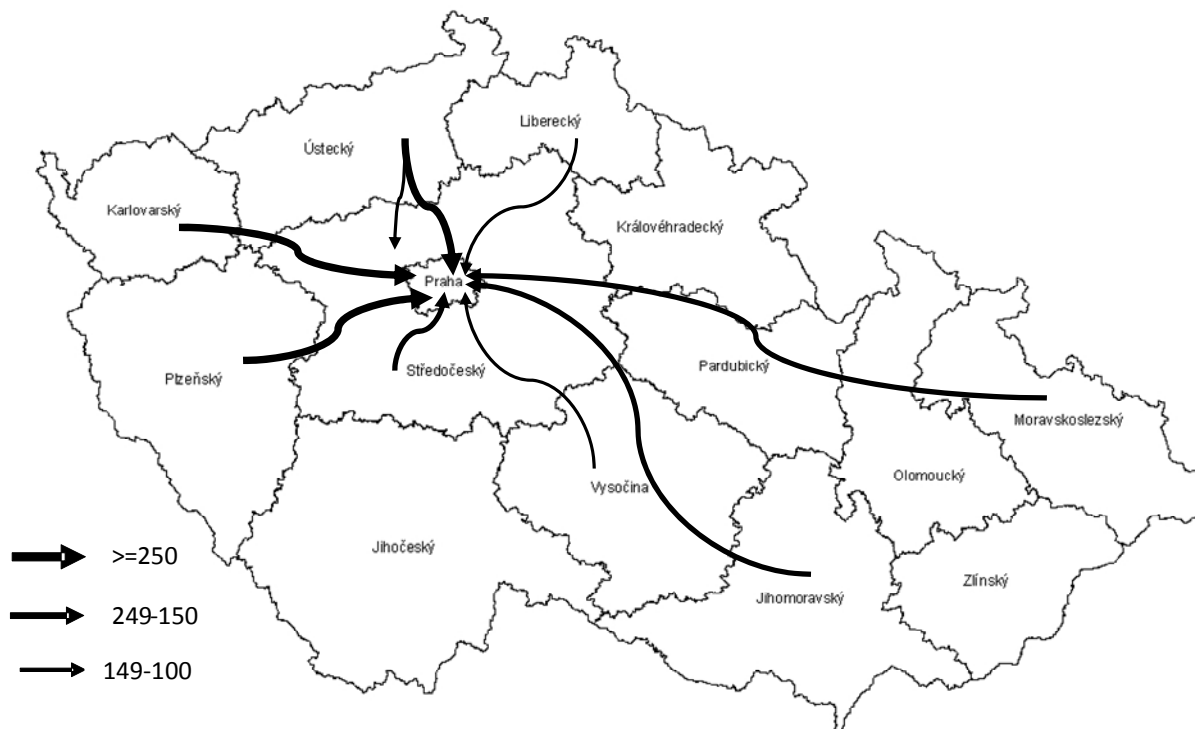
populační velikosti obou míst. Neuvažuje se jejich vzdálenost. Při určování očekávaných proudů předpokládáme, že jejich velikost je úměrná počtu obyvatel výchozího místa a místa určení.^{VIII}

Tab. č. 2. Index migrační preference 2009-2011 (tříletý průměr); cizinci celkem; %

Kraj	Vystěhování													
	Přistěhování	A	SCK	JCK	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYK	JMK	OLK	ZLK
A	x	263,38	78,84	131,71	117,55	169,06	97,58	136,21	96,34	127,74	74,51	62,62	42,47	69,84
SCK	185,49	x	113,51	154,93	81,66	163,07	147,97	166,07	142,09	167,25	60,08	46,95	58,21	51,90
JCK	36,62	85,94	x	142,35	67,95	106,16	66,59	90,23	130,86	229,05	53,87	41,23	40,15	33,15
PLK	38,30	114,68	130,10	x	234,94	109,79	74,50	77,60	96,14	155,11	57,50	61,01	33,01	42,36
KVK	30,58	51,19	53,32	202,32	x	115,88	51,46	24,17	41,85	47,66	24,91	33,32	10,34	29,11
ULK	50,41	101,09	84,79	125,09	187,53	x	126,58	134,65	67,34	189,71	37,87	53,81	51,02	48,76
LBK	43,68	121,55	47,02	72,95	65,52	198,04	x	224,68	102,15	183,03	40,74	90,44	27,91	39,72
HKK	70,26	142,89	73,31	125,51	56,06	137,23	223,48	x	643,11	196,93	85,19	88,61	64,20	52,65
PAK	48,62	173,95	116,41	114,52	67,33	114,54	87,64	647,93	x	362,60	99,32	124,39	173,67	40,38
VYK	36,08	99,37	166,79	93,73	56,31	64,88	94,44	133,71	200,62	x	232,01	93,74	61,98	54,43
JMK	35,10	71,00	85,42	134,42	80,53	68,82	56,57	83,89	116,13	431,49	x	267,62	244,45	126,65
OLK	20,37	46,32	59,18	51,22	46,67	79,63	78,99	98,94	176,05	160,24	247,62	x	568,05	156,10
ZLK	15,72	35,42	32,90	34,17	18,45	37,98	48,79	94,78	93,11	103,28	236,67	643,38	x	115,88
MSK	23,24	38,11	34,56	53,17	61,07	70,08	32,80	51,36	50,38	89,68	80,14	177,26	134,79	x

V tabulce č. 2 jsou zobrazeny hodnoty IMP. Jak je uvedeno výše, při výpočtu ukazatele se neuvažuje vzdálenost výchozího a cílového místa, přesto můžeme vyzpozorovat, že nejvyšší hodnoty ukazatele se objevují právě mezi kraji sousedními. Tak je tomu např. v případě dvojice krajů Olomouckého a Zlínského či Pardubického a Královéhradeckého. Minimální IMP bylo zaznamenáno mezi kraji Zlínským (kraj vystěhování) a Karlovarským, jako krajem přistěhováním.

Obr. č. 7: Hlavní směry kladných migračních sald cizinců mezi kraji ČR; (průměr 2009-2011)

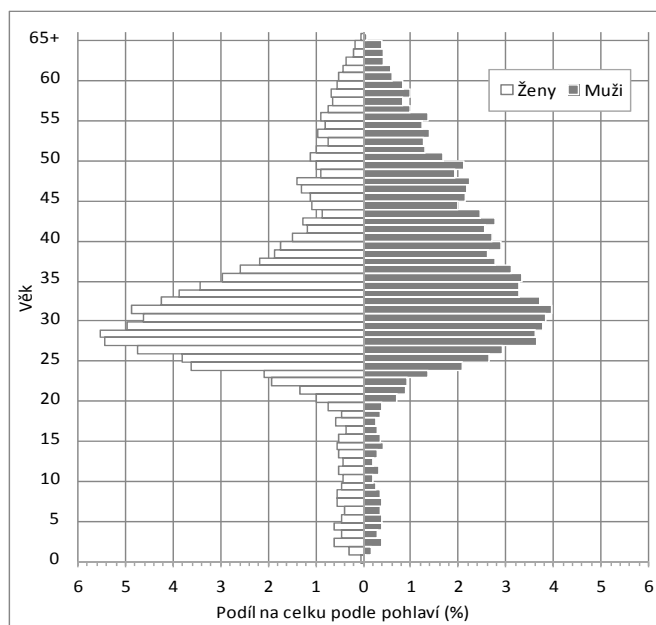
^{VIII} Pokud je hodnota IMP větší než 100, znamená to, že mezi kraji se uskutečnilo více přesunů, než by se dalo podle jejich populačních velikostí předpokládat. Kraj přistěhováním s hodnotou IMP > 100 je atraktivnější a je upřednostňován.

Mezi lety 2009-2011 byly mezi kraji u populace všech cizinců pouze 4 kraje, které nebyly migračně ztrátové. Jednalo se o Hlavní město Prahu, Jihomoravský kraj, Středočeský a Pardubický kraj (řazeno sestupně podle hodnoty migračního zisku). Hlavní město Praha přitom zaznamenalo největší migrační zisky. Tomu odpovídá také ilustrační obrázek ukazující hlavní migrační proudy, tedy salda podle směru pohybu. Proudů byly rozděleny do tří intervalů. Nejvíce cizinců směřovalo do Hlavního města Prahy. Z proudů, které jsou vidět na obrázku č. 7, je patrné, že z nich největší část pocházela z Ústeckého, Plzeňského a Karlovarského kraje. Druhá skupina přicházela nejvíce z krajů Středočeského, Jihomoravského a Moravskoslezského. Poslední interval zobrazoval proudy cizinců z krajů Ústeckého, Libereckého a kraje Vysočina. Opačně si vedly ostatní kraje, které se mezi lety 2009-2011 potýkaly s migrační ztrátou. Nejvíce se stěhování z kraje dotklo krajů Ústeckého a Plzeňského (řazeno sestupně podle hodnoty migrační ztráty).

3.2 Cizinci pocházející z Evropské unie a mimo Evropskou unii

Věková pyramida vnitřního stěhování cizinců z Evropské unie je zobrazena v grafu č. 6. Tak jako u celé populace cizinců je patrné, že nejvíce přesunů cizinců probíhá ve věkové skupině 25-35 let. Toto platí pro obě pohlaví. U žen je však intenzita stěhování patrnější než u mužů. Muži se stěhovali mezi lety sice méně, avšak se stejnou intenzitou přes více věkových skupin. Stěhování v mladších věkových skupinách, a to až do věku 20 let, v populaci EU cizinců probíhá pouze minimálně. Je dokonce menší než u cizinců ve starším věku.

Graf č. 6: Věková pyramida vnitřního stěhování EU cizinců (2009-2011, tříletý průměr)

Tříleté průměry indexu migrační preference pro cizince pocházející z Evropské unie jsou zobrazeny v tabulce č. 3. U cizinců z EU se stal v uplynulých letech velmi atraktivním Středočeský kraj, a to zejména při vystěhování se z Hlavního města Prahy a Jihočeského kraje. Dalšími více či méně upřednostňovanými kraji byly kraje Jihomoravský a Jihočeský. To platí především v případě vystěhování se z Kraje Vysočina. Kraj Vysočina se však stal naopak také vyhledávanou destinací pro

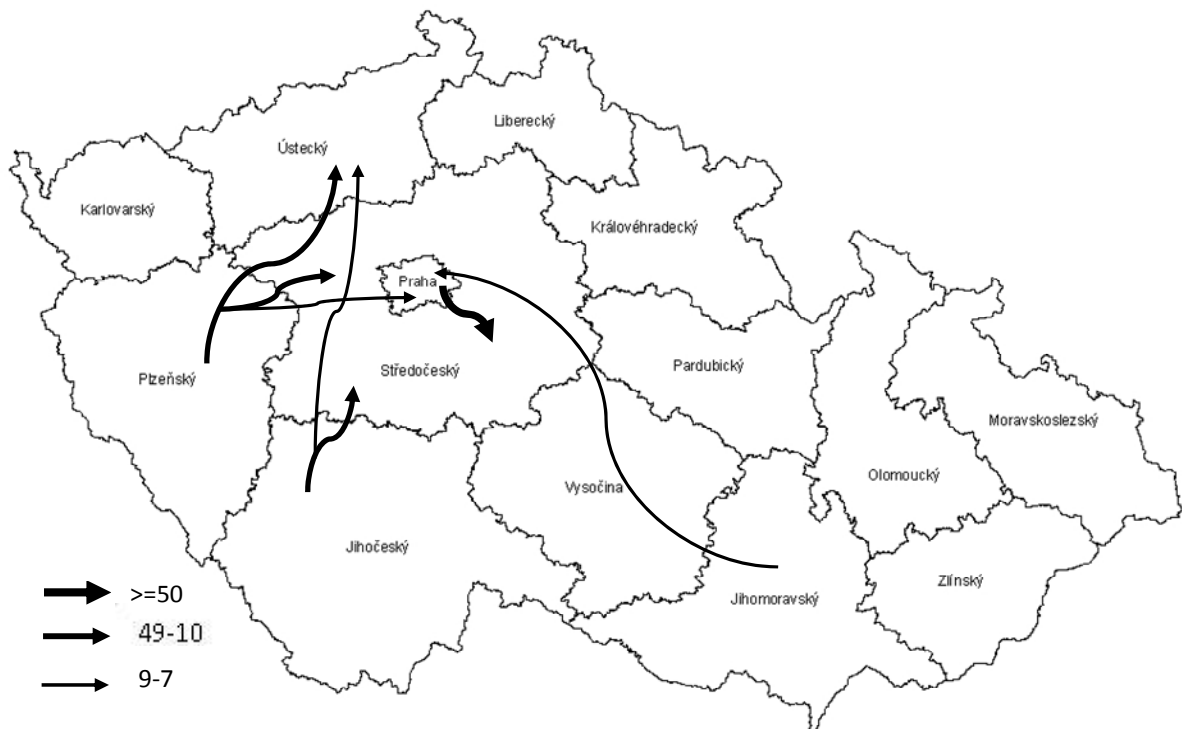
přistěhování se z kraje Jihomoravského. V případě EU cizinců jsou v tabulce patrné také téměř nulové hodnoty preference (zaokrouhlení na dvě desetinná způsobuje nulové hodnoty v tabulce). Takovéto hodnoty jsou k vidění u dvojic krajů Karlovarského (kraj vystěhování) a Vysočiny či Olomouckého a dále pak Kraje Vysočiny (kraj vystěhování) a krajů Karlovarského, Pardubického a Olomouckého a také v případě kraje Zlínského (kraj vystěhování) a Libereckého kraje a Kraje Vysočina.

Tab. č. 3. Index migrační preference 2009-2011 (tříletý průměr); EU cizinci

Kraj Přistěhování	Vystěhování													
	A	SCK	JCK	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYK	JMK	OLK	ZLK	MSK
A	x	266,15	103,76	58,88	85,02	82,79	53,13	82,67	62,13	80,56	75,69	115,44	46,69	29,22
SCK	499,79	x	319,42	151,66	48,68	86,96	167,20	101,51	121,30	123,61	52,46	64,13	119,09	33,76
JCK	59,03	90,07	x	164,84	63,11	75,92	52,29	46,70	14,41	495,75	21,37	21,38	60,65	32,40
PLK	28,11	84,99	163,15	x	249,22	77,73	12,24	27,32	59,03	96,67	25,01	25,65	17,74	10,83
KVK	46,10	42,93	109,26	203,72	x	135,98	14,05	31,36	19,36	0,00	35,89	17,10	20,37	6,22
ULK	60,28	103,05	228,96	304,39	293,12	x	141,29	59,15	56,80	170,56	30,08	17,10	34,15	28,67
LBK	37,23	178,61	94,54	47,69	28,53	120,11	x	168,86	65,15	24,90	24,15	4,28	0,00	33,48
HKK	38,61	107,99	35,02	79,48	31,70	57,20	105,04	x	434,36	27,67	37,57	12,83	60,92	23,25
PAK	38,86	92,97	28,60	97,38	38,84	38,93	51,48	316,09	x	0,00	78,92	42,76	130,63	28,48
VYK	60,37	107,60	295,84	91,57	0,00	29,29	48,41	135,10	166,81	x	408,16	17,10	0,00	10,71
JMK	41,67	37,80	123,17	38,12	76,02	24,39	45,35	50,62	104,17	331,75	x	76,96	219,17	64,68
OLK	37,45	41,52	60,38	68,53	0,00	8,22	81,51	45,50	93,63	0,00	83,30	x	295,47	192,43
ZLK	42,58	48,82	30,04	34,09	20,39	32,71	94,62	196,16	55,89	106,80	172,67	76,96	x	83,76
MSK	20,89	30,71	14,74	36,24	6,67	24,07	8,84	39,49	48,75	46,58	63,26	102,61	121,81	x

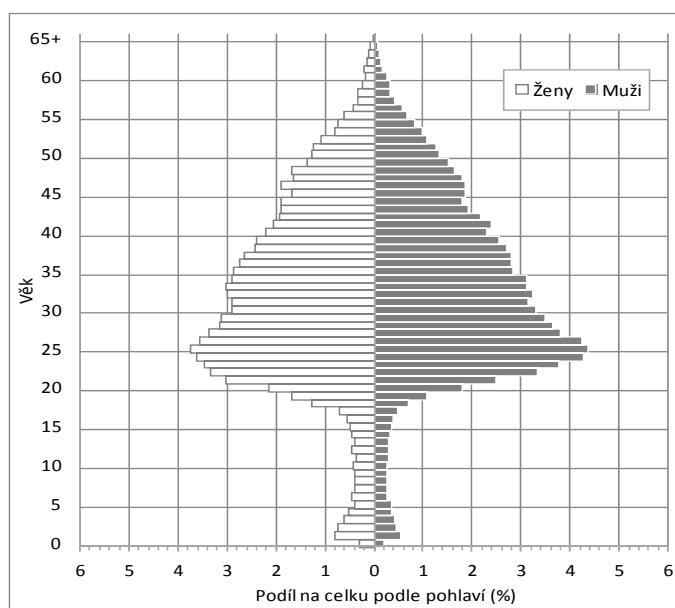
Mezi lety 2009-2011 můžeme v případě cizinců pocházejících ze států Evropské unie zaznamenat pouze jeden výrazně migračně ziskový kraj. Jedná se o kraj Středočeský. Mírně migračně ziskové pak byly ještě kraje Ústecký, Liberecký a Jihomoravský (řazeno sestupně podle hodnoty migračního zisku). Naopak největší migrační úbytek byl zaznamenán v případě Hlavního města Prahy, a to právě ve prospěch Středočeského kraje. Tomuto zjištění pak odpovídá i ilustrační obrázek č. 8, na kterém jsou vyznačeny hlavní migrační proudy. Hlavní město Praha získalo v uvedených letech cizince hlavně z Plzeňského a Jihomoravského kraje, naopak ubylo mu právě v důsledku stěhování do kraje Středočeského. Ústecký kraj nejvíce získal obyvatele z krajů Plzeňského a Jihočeského. Plzeňský kraj byl krajem vystěhování především ve prospěch krajů Středočeského a Hlavního města Prahy.

Obr. č. 8: Hlavní směry kladných migračních sald EU cizinců mezi kraji ČR; (průměr 2009-2011)

Na grafu č. 7 je zobrazena věková pyramida cizinců, kteří nepocházejí z Evropské unie. Věková pyramida je podobná dvěma předchozím pyramidám, více však grafu č. 5. Opět je patrná vyšší intenzita stěhování mezi věky 20-35 let. U dětské složky není intenzita stěhování výrazná, totéž platí pro starší věkové skupiny. Z pyramidy pro nonEU cizince je vidět, že ve věku kolem 25 let se více stěhují muži než ženy.

Graf č. 7: Věková pyramida vnitřního stěhování nonEU cizinců (2009-2011, tříletý průměr)

V tabulce č. 4 jsou uvedeny údaje týkající se migrační preference u cizinců pocházejících mimo EU. Vůbec nejvyšší intenzita byla zaznamenána mezi krajem Zlínským (kraj vystěhování) a Olomouckým. Na pomyslné druhé příčce se téměř shodně umístily kraje Královéhradecký a Pardubický, a to v případě migračních pohybů oběma směry. S výrazným odstupem, ale přesto i zde je preference zřetelná, se za tyto dvě dvojice zařadily kraje Vysočina (kraj vystěhování) a Jihomoravský, těsně následovaný stěhováním z Kraje Vysočina do Pardubického kraje. Na opačném konci stojí za zmínku kraje Olomoucký a Zlínský. Pro tyto dva kraje jako kraje vystěhování byly nejméně atraktivní kraje Jihočeský, Vysočina, Karlovarský a také Liberecký.

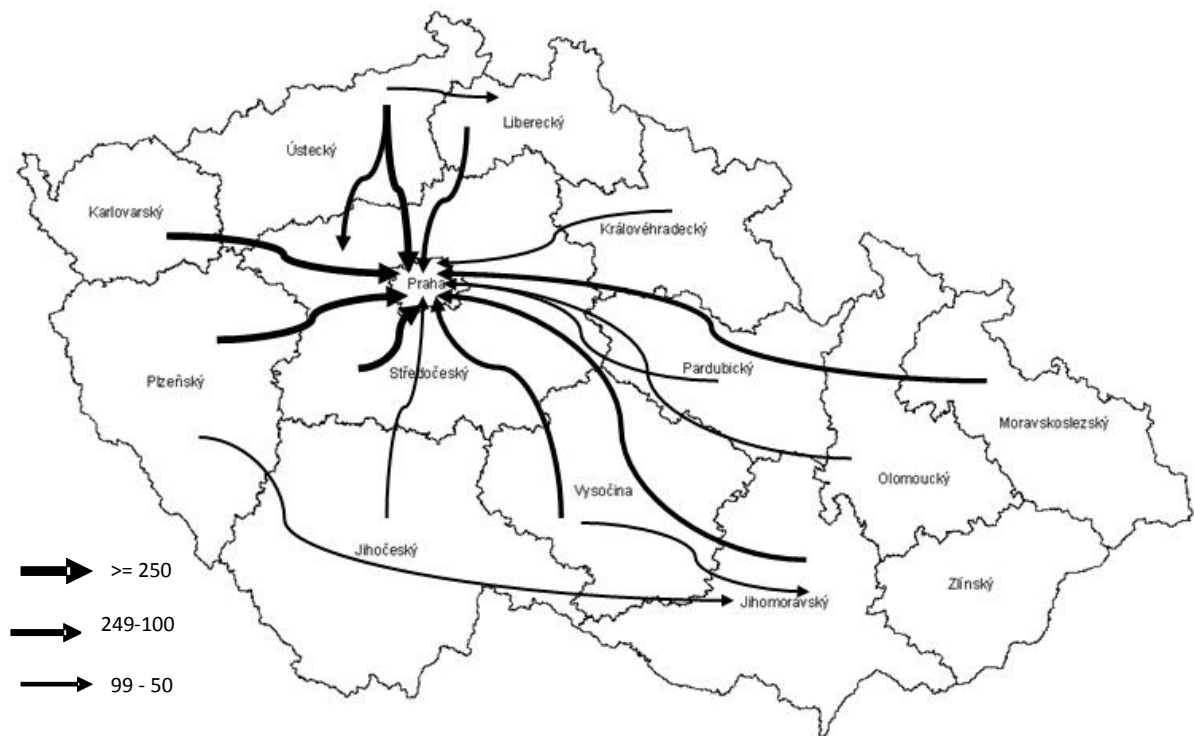
Tab. č. 4. Index migrační preference 2009-2011 (tříletý průměr); nonEU cizinci, %

Kraj	Vystěhování													
	Přistěhování	A	SCK	JCK	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYK	JMK	OLK	ZLK
A	x	248,14	75,24	134,66	93,79	158,00	97,58	138,41	98,39	114,52	67,43	213,48	55,02	107,34
SCK	148,00	x	101,88	172,85	75,71	175,14	160,33	193,32	162,47	171,04	62,59	55,78	70,79	87,84
JCK	32,26	94,66	x	160,97	64,24	116,52	77,45	110,12	168,15	213,71	60,77	11,71	55,00	54,56
PLK	35,82	131,19	145,23	x	221,78	121,35	93,11	97,07	117,71	167,38	65,07	33,74	53,86	79,98
KVK	22,38	47,41	47,40	193,80	x	101,34	50,74	22,84	41,99	42,69	21,45	13,08	12,05	44,33
ULK	42,48	104,62	76,11	116,28	159,59	x	133,32	154,04	74,69	185,38	38,42	37,88	75,91	80,85
LBK	40,04	127,33	47,46	86,78	63,34	218,15	x	265,63	123,19	202,87	44,85	36,50	48,80	66,73
HKK	66,88	164,25	89,84	152,48	54,88	156,86	272,35	x	786,86	222,81	96,99	29,61	98,30	96,85
PAK	45,96	206,17	147,44	136,74	66,41	132,93	106,28	810,16	x	418,61	110,25	28,92	277,01	71,25
VYK	28,80	99,39	161,87	98,58	50,08	65,53	101,85	140,83	216,27	x	212,17	15,84	97,28	92,50
JMK	29,55	76,54	87,55	154,98	70,68	72,27	61,28	94,37	127,94	425,06	x	224,50	351,76	212,17
OLK	19,89	58,58	75,89	63,15	53,72	106,29	100,58	138,65	246,13	208,54	321,79	x	1046,35	266,33
ZLK	16,37	48,53	50,04	51,57	23,12	54,74	61,22	116,54	151,98	141,64	346,92	113,63	x	259,80
MSK	31,36	62,10	61,95	91,93	91,24	118,22	59,95	87,77	83,47	143,09	126,53	82,64	284,71	x

Mezi roky 2009-2011 byly v případě cizinců pocházejících mimo státy Evropské unie ziskové tři kraje. S výrazným odstupem to bylo Hlavní město Praha a dále Jihomoravský a Pardubický kraj (řazeno sestupně podle hodnoty migračního zisku). Na opačném konci pořadí se umístily kraje Ústecký, Plzeňský a Karlovarský (řazeno sestupně podle hodnoty migrační ztráty). Tomu odpovídá i znázornění

migračních proudů na obrázku č. 9. Nejvíce cizinců směřovalo mezi vybranými lety do Hlavního města Prahy a významnými zdroji těchto proudů byly kraje Ústecký, Plzeňský a Karlovarský. Do hodnoty migračního zisku ale také promluvili cizinci ze vzdálenějších krajů. Nikoliv nevýznamný proud do hlavního města je patrný v případě krajů Jihomoravského, Moravskoslezského a Vysočiny. Kraj Jihomoravský získal cizince především z krajů Plzeňského a Vysočiny.

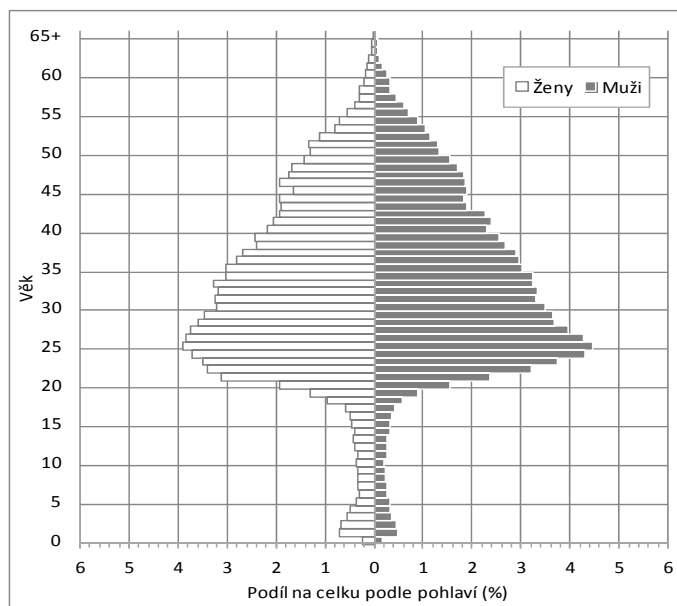
Obr. č. 9: Hlavní směry kladných migračních sald nonEU cizinců mezi kraji ČR; (průměr 2009-2011)

3.3 Tři nejčastější státní občanství v ČR

Věková pyramida vnitřního stěhování tří nejčastějších státních občanství je svým tvarem velmi podobná věkové pyramidě cizinců pocházejících mimo státy Evropské unie. Opět je vidět mírná převaha mužů ve věku kolem 25 let. Jinak je věková pyramida pravidelná, zúžení v dolní části naznačuje, že v mladších věkových skupinách nedochází ke stěhování v rámci republiky nikterak výrazně. Je to také dáno tím, což platí pro celou populaci cizinců, že zastoupení cizinců v mladších věkových skupinách není na území České republiky nikterak výrazné.

Graf č. 8: Věková pyramida vnitřního stěhování TOP3 STOBC cizinců (2009-2011, tříletý průměr)

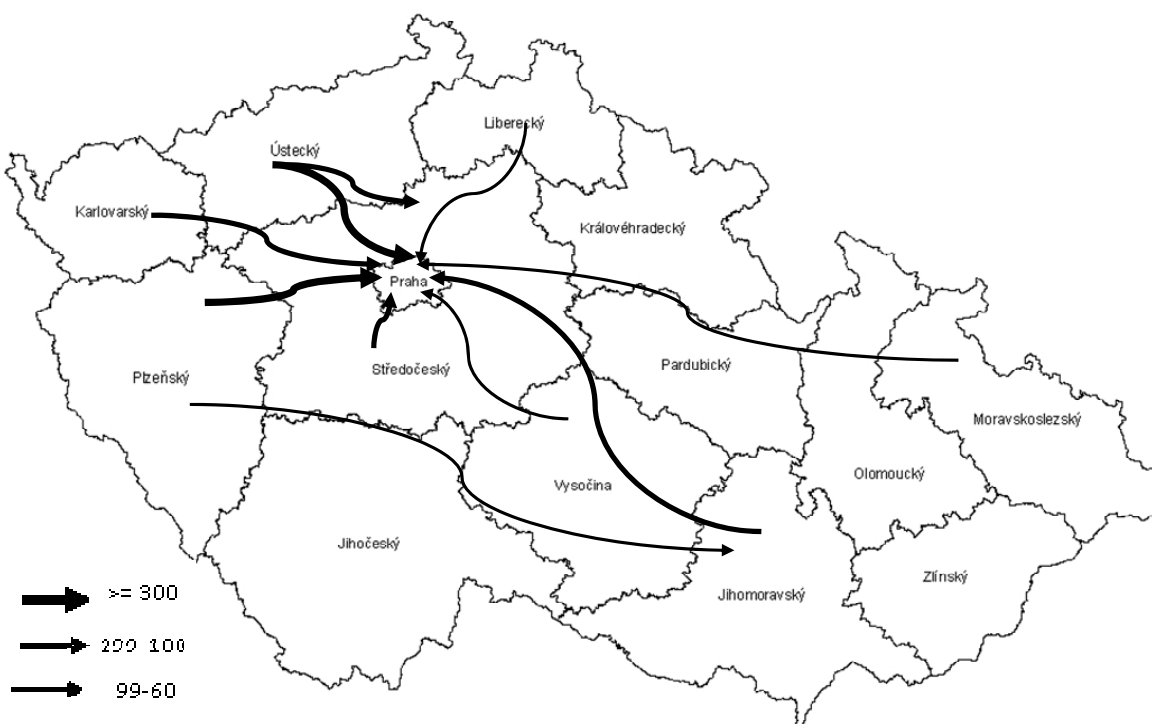
V tabulce č. 5 se nachází vypočítané hodnoty indexu migrační preference mezi jednotlivými kraji. Údaje se týkají tří nejčastějších státních občanství (Ukrajina, Slovensko, Vietnam), která v uplynulých letech žila na území ČR. Nejvyšší intenzita stěhování probíhala mezi kraji Královéhradeckým a Pardubickým, a to oběma směry. O něco vyšší intenzita byla zaznamenána v případě kraje Královéhradeckého jako kraje přistěhování. Třetí nejvíce intenzivní přesuny se udály mezi kraji Zlínským a Olomouckým. Olomoucký kraj byl krajem přistěhování. Na druhé straně nejméně přesunů mezi kraji se uskutečnilo mezi krajem Olomouckým, jako krajem vystěhování, a kraji Jihočeským a především Karlovarským.

Tab. č. 5. Index migrační preference 2009-2011 (tříletý průměr), TOP3 STOBC, %

Kraj	Vystěhování													
	Přistěhování	A	SCK	JCK	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYK	JMK	OLK	ZLK
A	x	250,94	77,84	136,59	125,85	210,99	97,73	152,12	93,18	114,72	71,48	135,14	26,91	79,64
SCK	188,46	x	80,74	126,22	79,78	172,81	114,40	155,01	101,93	138,28	48,27	39,98	40,19	55,65
JCK	38,96	75,61	x	114,61	72,15	115,45	60,47	96,67	109,14	205,37	47,16	9,01	28,87	40,87
PLK	42,98	95,07	115,70	x	230,08	109,98	71,44	73,74	66,56	126,38	45,60	23,09	26,30	46,43
KVK	22,69	46,46	43,73	194,73	x	119,18	53,65	22,39	32,42	42,61	24,49	6,76	10,40	31,55
ULK	60,98	96,91	68,26	82,10	210,15	x	117,27	87,75	65,62	134,23	26,62	19,71	28,28	57,00
LBK	47,03	107,48	41,38	53,30	69,67	191,32	x	198,22	68,92	100,91	32,44	28,16	18,05	40,55
HKK	90,64	133,38	81,65	112,66	53,56	163,67	234,68	x	618,92	189,78	79,70	20,27	19,27	67,06
PAK	57,25	151,88	127,09	99,25	70,44	118,13	81,09	596,54	x	298,60	82,82	23,09	141,42	45,17
VYK	40,13	61,41	168,47	76,00	60,40	53,55	84,32	101,17	168,20	x	193,37	12,39	44,64	67,73
JMK	39,18	55,99	69,62	116,30	84,74	72,42	47,12	78,43	84,56	381,01	x	168,93	176,63	131,15
OLK	21,28	44,61	53,95	44,65	52,89	86,68	63,39	82,68	167,93	159,22	213,06	x	529,44	166,46
ZLK	16,13	28,13	33,54	27,59	20,23	43,37	37,48	73,20	59,06	66,85	163,34	87,84	x	129,91
MSK	33,28	44,68	43,52	60,56	84,92	95,00	39,91	70,28	62,68	106,37	88,83	73,20	145,69	x

V případě tří nejčastěji se vyskytujících státních občanství cizinců na území České republiky bylo migračně ziskových pouze pět krajů, nejvíce pak Hlavní město Praha a Jihomoravský kraj (řazeno sestupně). Hlavní město Praha bylo vzhledem ke všem ostatním krajům ziskové, největší migrační proud pocházel z Ústeckého a Plzeňského kraje. Druhému nejvíce ziskovému kraji přispěl nejvíce kraj Plzeňský a také Vysočina. Na opačném konci stály hlavně kraje Ústecký, Karlovarský a Plzeňský, které byly ztrátové. Nejvíce pak právě kraj Ústecký, který dosáhl migračního zisku pouze vzhledem ke Karlovarskému kraji a Kraji Vysočina, u ostatních krajů došlo vždy k migrační ztrátě. Kraj Karlovarský byl naproti tomu ztrátový ve všech krajích, ale nikde ne natolik výrazně, proto si v konečném součtu nevedl nejhůře (viz. obr. č. 10).

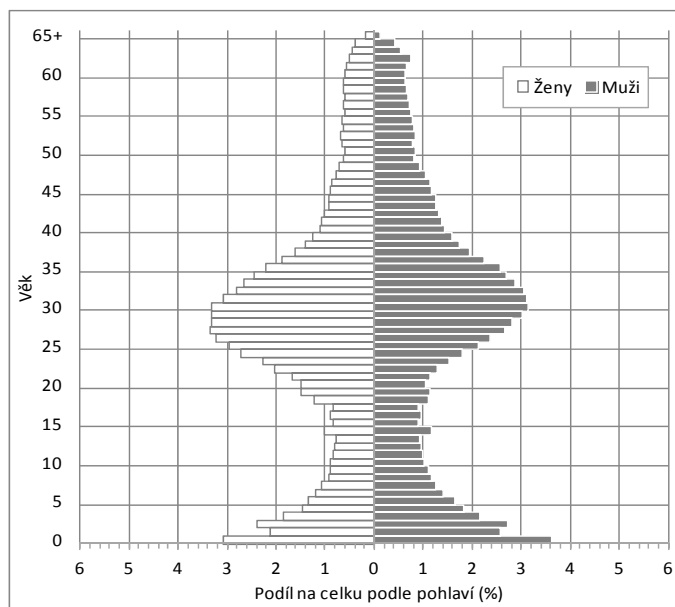
Obr. č. 10: Hlavní směry kladných migračních sald TOP3 cizinců podle STOBC mezi kraji ČR; (průměr 2009-2011)

3.4 Občané se státním občanstvím ČR

Na grafu č. 9 je zobrazena věková pyramida občanů ČR, kteří se během let 2009- 2011 přemístili v rámci republiky. Je vidět, že nejčastěji docházelo k přesunům po narození a dále do tří let života dítěte. Spolu s ním, resp. dítě se přesouvá se svými rodiči, se vnitřní stěhování týkalo nejčastěji osob ve věku kolem 30 let. U mužů je vidět mírné zpoždění, resp. dá se předpokládat, že mladší partnerky se stěhovaly spolu se svými o pár let staršími partnery. Po 50. roce života je podíl žen i mužů na vnitřním stěhování konstantní, pohybující se pod 1 %.

Graf č. 9: Věková pyramida vnitřního stěhování občanů ČR (2009-2011, tříletý průměr)

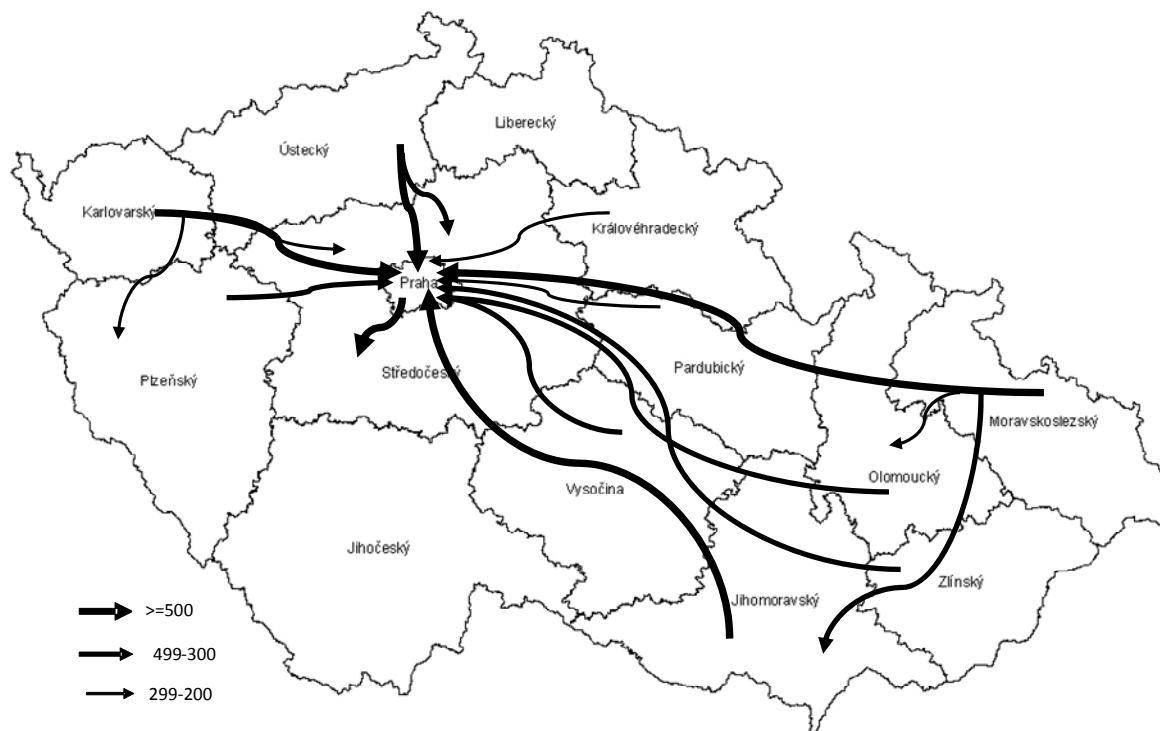
V tabulce č. 6 jsou zobrazeny hodnoty sledovaného ukazatele pro obyvatele se státním občanstvím ČR. U občanů ČR výrazně dominuje preference Hlavního města Prahy a Středočeského kraje. Vůbec nejvyšší hodnota ukazatele byla zaznamenána v případě kraje Středočeského jako kraje přistěhování a Hlavního města Prahy jako kraje vystěhování. Druhou nejvyšší hodnotu ukazatele měl právě kraj Středočeský jako kraj vystěhování a Hlavní město Praha jako kraj přistěhování. Naopak nejnižší hodnoty ukazatele byly sledovány v kraji Olomouckém, jako kraji vystěhování, v kombinaci s krajem Karlovarským, Libereckým a Plzeňským. Podobné hodnoty byly dále zaznamenány v případě kraje Jihočeského, jako kraje vystěhování v kombinaci s krajem Zlínským a dále u dvojice krajů Plzeňského (kraj vystěhování) a Zlínského.

Tab. č. 6. Index migrační preference 2009-2011 (tříletý průměr), CZ, %

Kraj	Vystěhování													
	Přistěhování	A	SCK	JCK	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYK	JMK	OLK	ZLK
A	x	511,35	163,38	194,90	279,09	245,86	198,18	181,88	131,51	140,55	109,66	101,44	91,98	102,73
SCK	1118,22	x	106,58	123,01	142,18	173,49	185,38	132,21	118,18	100,49	49,41	53,26	49,44	55,11
JCK	138,79	91,69	x	109,06	92,46	70,29	48,44	37,27	35,01	152,73	34,39	13,72	23,26	26,54
PLK	118,93	97,77	117,30	x	475,17	108,73	48,63	33,02	34,23	39,65	29,76	11,28	15,28	22,54
KVK	98,80	62,02	52,60	275,89	x	161,77	56,05	34,43	32,60	27,03	26,19	4,13	16,22	21,34
ULK	138,21	120,39	46,61	79,32	210,59	x	221,34	53,03	38,20	36,58	24,09	17,37	21,52	25,78
LBK	148,35	141,81	33,05	37,40	81,00	244,64	x	212,87	62,96	46,05	29,34	11,04	20,35	27,14
HKK	124,59	101,75	30,80	39,63	50,91	62,76	231,29	x	341,86	52,51	33,98	19,63	20,42	27,07
PAK	84,36	84,08	29,98	36,69	37,86	49,20	64,14	375,06	x	126,78	68,48	36,13	32,93	29,22
VYK	75,73	63,41	125,09	28,77	36,28	32,21	29,87	42,25	90,87	x	159,07	12,86	21,00	20,79
JMK	51,52	34,69	40,93	41,62	52,51	30,10	31,83	38,86	85,02	195,62	x	114,20	141,07	70,73
OLK	31,93	22,93	21,98	20,29	26,02	27,97	24,94	35,98	82,38	33,12	97,42	x	163,21	125,10
ZLK	29,68	18,21	13,33	10,90	17,57	17,90	22,03	22,17	21,81	25,70	112,30	77,69	x	86,52
MSK	26,43	18,53	14,31	16,27	26,14	21,82	13,47	16,93	16,89	16,43	35,24	99,42	64,84	x

I když většina migračních proudů směřuje do Hlavního města Prahy (viz obr. č. 11), přesto bylo hlavní město mezi lety 2009-2011 ztrátové. Důvodem je velmi výrazný migrační proud z Prahy do Středočeského kraje. Druhým nejvíce ztrátovým krajem byl Moravskoslezský kraj, kdy největší část populace kraje odcházela do Hlavního města Prahy a do Jihomoravského kraje. Třetím nejvíce ztrátovým krajem byl Ústecký kraj. Na druhé straně stojí kraje Středočeský, Jihočeský a Jihomoravský (řazeno podle hodnoty migračního zisku sestupně). Výrazná ziskovost Středočeského kraje v porovnání se zbylými třemi kraji byla dána především silným proudem z hlavního města.

Obr. 11. Hlavní směry kladných migračních sald obyvatel s českým státním občanstvím mezi kraji ČR; (průměr 2009-2011)

4. Závěr

Publikace přinesla náhled na územní koncentraci cizinců a s ním spojenou vnitřní migraci. Z hlediska územní koncentrace se potvrdilo, že cizinci jsou na našem území rozmístěni více nerovnoměrně než občané se státním občanstvím České republiky. Toto se potvrdilo u všech analyzovaných skupin cizinců. V případě cizinců pocházejících ze zemí Evropské unie byla diverzifikace na území menší než v případě cizinců pocházejících mimo státy EU. Z pohledu tří nejčastějších státních občanství si občané Slovenska a Vietnamu vedli velmi podobně. Podle křivky koncentrace i Giniho koncentračního koeficientu jsou na území České republiky rozmístěni přibližně stejně.

Věkové pyramidy cizinců všech analyzovaných skupin ukázaly, že se cizinci nejčastěji stěhují ve věku 20-35 let, což pravděpodobně souvisí především s migrací za prací. U občanů s českým státním občanstvím se projevil ještě jeden rys, a sice mírný posun nejčastějšího věku stěhování mezi pohlavími. Toto pravděpodobně souvisí se stěhováním partnerů k sobě.

Hlavní migrační proudy směřovaly bez ohledu na jejich absolutní velikost u všech sledovaných skupin cizinců především do Hlavního města Prahy. Je patrné, že velikost migračních proudů je závislá na populační velikosti sledované skupiny cizinců. Mírně odlišně se chovali cizinci pocházející z Evropské unie, jejichž hlavní migrační proud směřoval z Hlavního města Prahy, především do Středočeského kraje.